

NEM Verspreidingsonderzoek Exoten

In het NEM Verspreidingsonderzoek Exoten wordt data verzameld van invasieve exoten met als doel om de trend van de soorten in de gaten te houden en een snelle stijging te kunnen detecteren. Het project heeft niet als doel om de dieren te bestrijden, dit is aan de provincies. NEM Exoten draait sinds 2019, met een pilot in 2018.

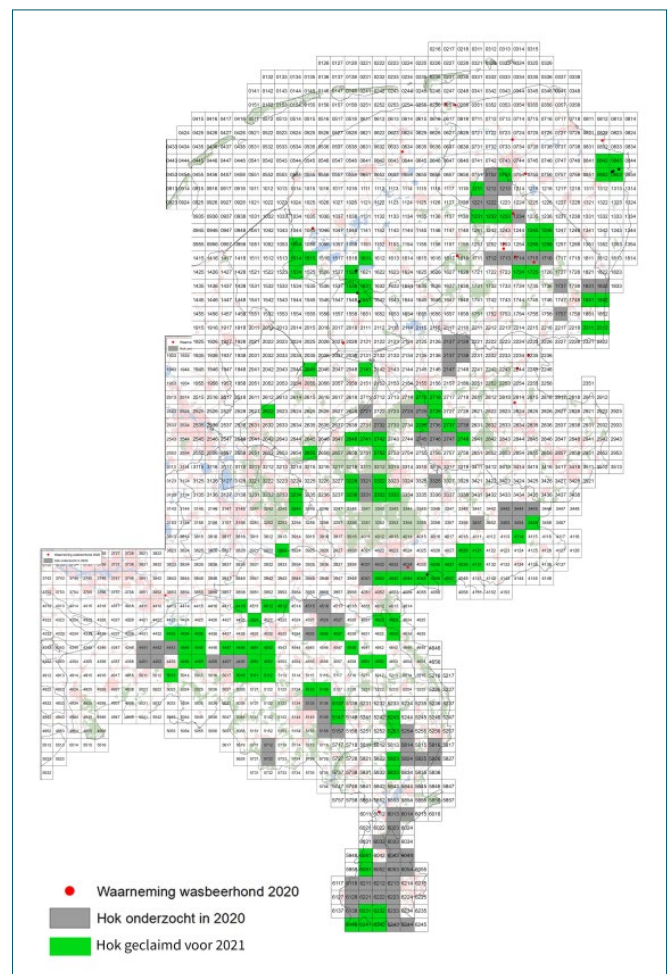
Stand van zaken 2021

In NEM Exoten worden door vrijwilligers camera's opgehangen om wasbeer of wasbeerhond aan te tonen, en leveren ook 'bijvangst' op van bijvoorbeeld Amerikaanse nerts, muntjak en inheemse soorten. Jaarlijks worden in september de camera's op een plek gehangen die gunstig is voor wasbeerhond, zoals een verlaten dassenburcht. In oktober worden de camera's opgehangen op een plek die gunstig is voor het aantonen van wasbeer, zoals een wildwissel langs het water. Daarna worden door de vrijwilligers de beelden op soortnaam gebracht.

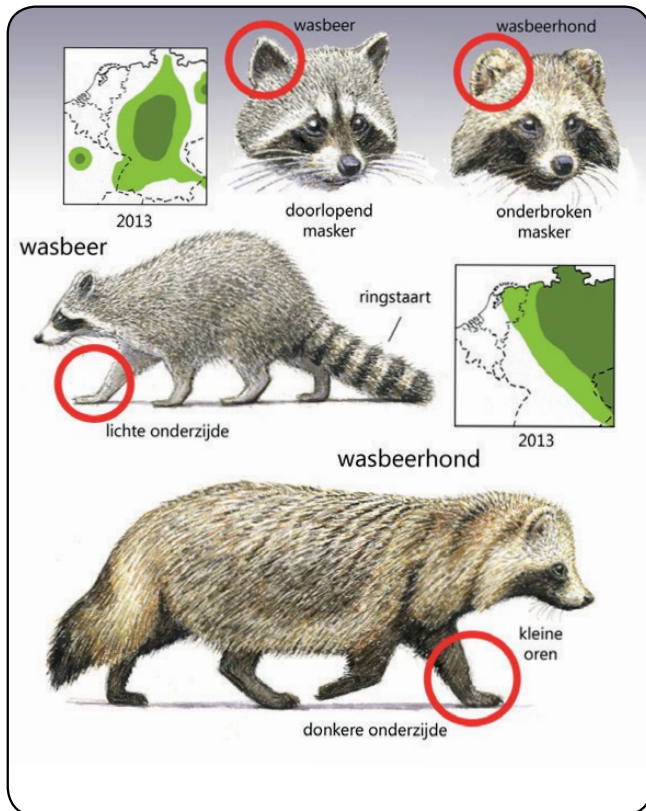
In 2021 is het aantal provincies met onderzoek met behulp van wildcamera's naar wasbeer en wasbeerhond uitgebreid van zes naar negen. Alleen in Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland werd geen onderzoek gedaan en dat zal ook in 2022 nog niet plaatsvinden. De wildcamera's zijn in deze negen provincies verdeeld over 108 uurhokken (5x5 km, zie figuur 1). Er worden 5 camera's in 4 hokken gehangen. Voor het onderzoek worden 108 camera's van de Zoogdiervereniging ingezet en 20 camera's van NEM Marters of van vrijwilligers zelf. Deze camera's zijn opgehangen door 30 vrijwillige onderzoekers, die in november de beelden uit de camera's verwerken. Na 6 jaar is 20% van de uurhokken onderzocht, jaarlijks schuiven de camera's door naar een volgend uurhok. De resultaten van het afgelopen seizoen zijn terug te vinden in de Telganger van voorjaar 2021.

Wasbeer

In deze Telganger wordt aandacht besteed aan één van de exoten die voor de camera kan verschijnen: de wasbeer (*Procyon lotor*). Dit is een middelgroot dier met langharige peper-en-zoutkleurige vacht, die wel wat lijkt op de wasbeerhond (zie figuur 2). Kenmerkend voor de wasbeer zijn het zwarte masker en de 4 tot 7 zwarte staartringen. De verschillen tussen wasbeer en wasbeerhond bestaan onder andere uit de grotere oren, de lichte kleur van de onderzijde en de opvallende staart van de wasbeer. De wasbeer heeft verder een kortharige vacht en het masker loopt door op neus en voorhoofd. Een wasbeer is van de voorkant ook te verwarren met de das. Een belangrijk verschil is ook dat de wasbeer een minder verborgen leefwijze heeft dan de wasbeerhond en daarom eerder wordt opgemerkt wanneer hij aanwezig is. Zie voor meer informatie de [flyer](#) over de kenmerken van de wasbeer.

Figuur 1. Uurhokken (5x5 km) NEM Exoten die in 2020 zijn onderzocht en uurhokken die zijn geclaimd om in 2021 te gaan onderzoeken.

Figuur 2. Kenmerken wasbeerhond en wasbeer, bron: J. Mulder, 2014.
Tekeningen Jeroen Helmer.

Sinds 3 augustus 2016 geldt een Europees verbod op bezit en handel van de wasbeer, doordat deze staat op de Unielijst Invasieve Exoten (EU exotenverordening 1143/2014). Dat betekent dat voor deze soort strenge regelgeving geldt. Dit zal ervoor zorgen dat het aantal ontsnapte wasberen in Nederland zal afnemen. De wasbeer staat onder andere op de Unielijst, omdat het op mensen overdraagbare ziektes bij zich kan dragen (zie ook: DWHC.nl).

NEM Meetprogramma Exoten: Ellen van Norren (landelijk coördinator), Wesley Overman, Eveline van der Jagt, Vilmar Dijkstra, Martijn van Oene en Tom van der Meij (CBS).